

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Latvijas Republikas Valsts prezidentes V. E. Vairas Vīķes-Freibergas runa ārvalstu diplomātiskajam korpusam Rīgā 2007. gada 19. janvārī

Godājamais ārlietu ministra kungs,
Godājamais Diplomātiskā korpusa vecākais,
Ekselences,
Dāmas un kungi!

Es patiesi priecājos sveikt Jūs šeit, Rīgas pilī, gadskārtējā ārvalstu diplomātiskā korpusa Latvijā sanāksmē, ko es vienmēr gaidu ar nepacietību. Kā daudzi no Jums zina, janvāris ir mēnesis, kad Latvijas iedzīvotāji piemin vairākus svarīgus notikumus savā vēsturē. Šajā mēnesī pirms sešpadsmit gadiem Latvijas iedzīvotāji Vecrīgā un citās pilsētas vietās uzslēja barikādes, lai nevardarbīgā veidā aizstāvētu pret totalitāru režīmu savas tiesības uz brīvību.

26.janvārī tiek atzīmēta arī Latvijas starptautiskās *de jure* atzīšanas 86. gadskārta. Tie, kas 1991.gadā tik drosmīgi stāvēja uz barikādēm, bija stingri pārliecināti, ka 1918.gadā nodibinātais Latvijas valstiskums juridiski nekad nav ticis likvidēts un ka viņu svēts pienākums ir palīdzēt Latvijai atkal celties pēc gadu desmitiem ilgas pakļautības. Šo stingro pārliecību šo visu gadu garumā bija balstījusi vairuma valstu atteikšanās atzīt Baltijas valstu pretlikumīgo iekļaušanu Padomju Savienībā. Mēs nekad neaizmirsīsim šo starptautiskās sabiedrības nelokāmo nostāju, kas tik ļoti atvieglāja Latvijas, Igaunijas un Lietuvas atgriešanos pasaules arēnā.

Latvija līdz ar tās kaimiņiem Centrālajā un Austrumeiropā kopš komunistiskā totalitārisma važu nokratīšanas ir daudz sasniegusi. Pēdējo gadu laikā Latvija piedzīvo iespaidīgu nepārtrauktas ekonomiskās attīstības posmu. Prognozēts, ka pagājušajā gadā IKP pieaugums bija 12%, kas ir viens no augstākajiem izaugsmes rādītājiem pasaulē un šobrīd augstākais Eiropā. Tajā pat laikā šo straujo izaugsmi pavada augsta inflācija, kas 2006.gadā sasniedza 6,8%. Valdībai būs smagi jāstrādā, lai apturētu šo inflācijas spiedienu, kas ierobežo priekšrocības, kādas mūsu iedzīvotāji var gūt no savas valsts nepārtrauktas attīstības, un kas liedz mums izpildīt kritērijus, lai pievienotos eiro zonai. Otra manas valsts prioritāte ir pievienošanās Šengenas līgumam, bet šai ziņā mēs esam uz īstā ceļa un domājam, ka būsīm tam pilnībā gatavi, kad pienāks laiks.

Runājot par iekšpolitiskiem jautājumiem, pagājušā gada parlamenta vēlēšanas apliecināja Latvijas politiskās sistēmas stabilitāti un briedumu. Vēlēšanas nenesa būtiskus pārsteigumus no populistisku "brīnumdaru" puses, un pirmo reizi Latvijas mūsdienu vēsturē pirms vēlēšanām pie varas esošā koalīcijas valdība ar nelielām izmaiņām un papildinājumiem varēja turpināt darbu.

Tāpat kā iepriekš Latvija turpina īstenot sabiedrības integrācijas politiku. Gadu no gada turpina pieaugt to nepilsoņu skaits, kuri izlemj izmantot mūsu taisnīgā un skaidri saprotamā naturalizācijas procesa sniegtās priekšrocības. Nepilsoņu skaits ir samazinājies līdz nedaudz vairāk par pusi salīdzinājumā ar pirms 11 gadiem reģistrēto. Iedrošina arī fakts, ka parlamenta vēlēšanu kampaņā etniskas dabas jautājumi neguva lielu ievērību un iedzīvotājiem vairāk rūpēja ekonomikas un sociālās drošības aspekti.

Ekselences,

Mēs varam atskatīties uz gadu, kurā mums bija tas gods uzņemt Valsts vizītē divus valdošus monarhus - pavasarī Viņas Majestāti Nīderlandes karalieni Beatriksi un rudenī Viņas Majestāti Lielbritānijas karalieni Elizabeti II. Tie bija aizraujoši notikumi gan mūsu amatpersonām, gan arī visai tautai, kuru savaldzināja abu karaliņu majestātiskais šarms.

Latvija pagājušogad ar lepnumu organizēja divus nozīmīgus starptautiskus notikumus. Maijā Rīgā notika Pasaules čempionāts hokejā, kurā uzvarēja kaimiņvalsts - Zviedrijas- komanda. Šajās aizraujošajās dienās mums bija prieks uzņemt daudzus laimīgus līdzjutējus no daudzām valstīm, bet Latvijas līdzjutēji varēja paši savā galvaspilsētā izrādīt savu nepārspēto atbalstu hokejam un savas valsts komandai.

Pirms mazāk kā diviem mēnešiem Rīgai bija tas gods uzņemt 2006. gada NATO galotņu sanākumi, kuras laikā 26 valstu un valdību vadītāji apsprieda mūsdienu un šī laikmeta izaicinājumus drošībai. Nekad iepriekš Latvija nebija pieredzējusi tik lielu pasaules vadītāju sanākumi. Visiem dalībniekiem par gandarījumu Rīgas galotņu sanākme savus mērķus sasniedza - tika atklātas vairākas svarīgas iniciatīvas, NATO Reaģēšanas spēki tika pasludināti par pilnībā rīcībai gataviem, tika pastiprināta NATO klātbūtne Afganistānā un vēlreiz tika skaidri paziņots, ka NATO durvis paliek atvērtas citām valstīm.

Abi šie notikumi apliecināja Latvijas spējas uzņemt un organizēt liela mēroga starptautiskus notikumus, un es esmu pilnīgi pārliecināta, ka šie panākumi iedrošinās arī citas starptautiskās organizācijas rīkot savas sanāksmes Rīgā.

Šogad Latvija prezidē Baltijas Ministru padomē, Baltijas Asamblejā un Baltijas Jūras valstu padomē. Mēs esam nopietni gatavojušies šai atbildībai un esam izlēmuši īpašu uzsvāru likt uz jautājumiem, ko esam izvirzījuši par prioritāriem - enerģētika, izglītība un reģiona konkurētspēja.

Ekselences,

Romas Līguma 50.gadadiena ir laba izdevība ES dalībvalstīm atskatīties uz ES sasniegumiem un nodrošināt, lai Eiropas projekts arī turpmāk būtu veiksmes stāsts. Viens no lieliem izaicinājumiem ir progresa trūkums ES Konstitucionālā līguma jautājumā. Mēs liekam cerības uz Vācijas prezidentūru, ka tā nodrošinās nepieciešamo vadību, lai rastu izeju no pašreizējā strupceļa. Ironiski, ka ES saskaras ar šo uzticības krīzi no savu iedzīvotāju puses brīdī, kad rekordliels skaits eiropiešu gūst labumu no līdz šim nepieredzētas pakāpes integrācijas visos līmeņos.

Latvijas tautas vārdā es vēlos sirsnīgi sveikt visjaunākās dalībvalstis Rumāniju un Bulgāriju. Paši izbaudījuši dalības ES piedāvātos labumus, mēs arī turpmāk principā atbalstīsim citas kandidātvalstis, kas ir apņēmušās sasniegt ES iestāšanās kritērijus.

Latvija dedzīgi atbalsta Eiropas Kaimiņattiecību politiku kā svarīgu instrumentu zināšanu par demokrātisku pārvaldi un ekonomiskajām reformām un to nodošanu valstīm, kas ir ieinteresētas šīs pieredzes apgūšanā. Šīs politikas ietvarā mēs stingri atbalstām pastiprinātu ES sadarbību ar Gruziju, Moldovu un Ukrainu. Latvijai šīs valstis ir arī svarīgi divpusējie un mūsu attīstības sadarbības saņēmēji un partneri. Es īpaši priecājos sveikt Moldovas vēstnieku, kurš vadīja savas valsts vēstniecības atvēršanu Rīgā 2006. gadā.

Latvija ir stingrs ES Kopējās ārlietu un drošības politikas proponents. Cits vitāli svarīgs jautājums ir enerģētikas drošība, kas akcentē nepieciešamību pēc kopējas Eiropas enerģētikas politikas. Tas ietver kopēju pozīciju attiecībā uz enerģijas piegādātājiem, enerģijas avotu dažādošanu un mūsu iespējām palielināt uzglabātās rezerves krīzes situācijām. Nesen atklātais elektrības kabelis starp Igauniju un Somiju ir solis pareizajā virzienā uz ES valstu apvienošanu vienotākā tīklā. Jāturpina darbs pie atjaunojamo enerģijas resursu plašākas pielietošanas, kā arī efektīvākas enerģijas izmantošanas veicināšanas.

Latvija ar prieku atzīmē, ka Vācijas prezidentūra tieksies attīstīt saskaņotu ES stratēģiju attiecībā uz Centrālāziju. Tas būtu kvalitatīvi jauns solis ES attiecību attīstībā ar

šo svarīgo reģionu, kuru mēs gribētu redzēt kā ES draugus un partnerus.

Pagājušais gads iezīmēja arī jaunas iespējas attiecību attīstībai ar Krievijas Federāciju, kas ir nozīmīgs politiskais un tirdzniecības partneris gan Latvijai, gan ES. Latvijas premjerministrs tikās gan ar savu kolēģi, gan Krievijas Federācijas prezidentu Vladimiru Putinu kungu. Krievijas Federācijas pirmajam prezidentam Borisam Jeļcina kungam tika pasniegts Latvijas augstākais apbalvojums - Triju Zvaigžņu ordenis. Īpaši saviļņojošs brīdis bija Krievijas Pareizticīgo baznīcas patriarha Viņa Svētības Aleksija II vizīte Latvijā, kas bija pirmais šāds apciemojums 900 gadu ilgajā Pareizticīgo baznīcas vēsturē mūsu valstī.

Darbs ir pavirzījies uz priekšu arī praktiskajā jomā. Pēc ilga pārtraukuma Latvija un Krievija parakstīja divas starpvaldību vienošanās. Es ceru, ka 2007.gadā mūsu valstīm izdosies noslēgt vēl citus līgumus, tai skaitā robežlīgumu, un ka mūsu attiecības turpinās uzlaboties. Attiecībā uz robežlīgumu, es jau esmu izteikusi atbalstu premjerministra Kalviša nesenojai iniciatīvai, kam viņš tagad centīsies panākt Latvijas Parlamenta apstiprinājumu, lai varētu līgumu parakstīt. Šī apstiprinājuma būtība ir nodrošināt, lai premjerministra ierosinājums pilnībā atbilstu starptautiski respektētam Latvijas valsts kontinuitātes principam un mūsu Konstitūcijai.

Attīstības gaita Baltkrievijā 2007.gadā diemžēl nenesa progresu demokrātisko pārmaiņu ziņā, bet mēs joprojām esam pārliecināti, ka agri vai vēl tas notiks. Latvija ar nepacietību gaida dienu, kad visiem mūsu kaimiņiem būs demokrātiskas pārvaldes sistēmas, brīvas un taisnīgas vēlēšanas no un politiskās kontroles brīvi masu saziņas līdzekļi.

Ekselences,

Šogad apritēs Latvijas un ASV diplomātisko attiecību pastāvēšanas 85.gadadiena. 2006.gada jūnijā man bija gods un reta privilēģija uzrunāt Savienoto Valstu kongresu un otro reizi divu gadu laikā uzņemt Rīgā Savienoto Valstu prezidentu. Mūsu politiskās attiecības ir lieliskas, bet mūsu ekonomiskās attiecības ir vēl jāizvērs. Bez tam es patiesi ceru, ka Latvijas pilsoņiem, kuri vēlas ceļot uz Savienotajām Valstīm, drīz tiks atcelta prasība pēc vīzas, kā tas jau ir citām Eiropas Savienības valstīm. Tas pat attiecas uz Kanādu, kas arī ir nozīmīgs Latvijas un tās Baltijas kaimiņu draugs un sabiedrotais, kuru man bija tas prieks un privilēģija apciemot oficiālā Valsts vizītē. Man un manai ģimenei tas bija saviļņojošs pārdzīvojums, atkal apciemojot vietas, kur mēs esam pavadījuši tik lielu savu dzīves daļu.

Stipru transatlantisko saišu uzturēšana ir vitāli svarīga gan Eiropai, gan Ziemeļamerikai. Strādājot cieši kopā, mūsu valstis var mazināt tādus draudus kopīgai drošībai kā terorisms un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana. Ieņemot kopīgu nostāju, mēs varam patiesi pozitīvi ietekmēt krīžu atrisināšanu dažādās pasaules vietās, tostarp Tuvajos Austrumos.

Libānas valdībai, lai sasniegtu stabilitāti, ir nepieciešams gan Eiropas, gan Ziemeļamerikas atbalsts, kā arī konstruktīva Sīrijas iesaiste.

Nopietni ir jāturpina jau iesāktais rūpīgais darbs, lai panāktu paliekošu mieru starp izraēliešiem un palestīniešiem par spīti vairākiem sarūgtinošiem notikumu pavērsieniem pēdējā gada laikā. Mēs ceram, ka pašreizējais pamiers abu pušu starpā saglabāsies un uz dialoga pamata tiks turpināti ilglaicīgu risinājumu meklējumi.

Īpaši satraucoša ir kļuvusi situācija Irākā. Lai gan atsevišķās jomās zināmā mērā ir panākts progress, sapnis par stabilu, demokrātisku un drošu irākiešu pārvaldītu Irāku liekas vēl tālāks kā pirms gada. Lai arī nesen dzīvības zaudēja divi Latvijas karavīri, Latvija 2007.gadā savu iesaisti Irākā saglabās. Mēs paredzam pakāpenisku mūsu klātbūtnes Irākā izbeigšanu, Irākas valdības spēkiem pārņemot atbildību par savas valsts drošību. Karavīri, kas tiks atvilkti no Irākas, tiks nosūtīti miera uzturēšanas operāciju pastiprināšanai Afganistānā.

2006.gadā Irānas varas iestādes turpināja izaicināt starptautisko sabiedrību, turpinot īstenot savu urāna bagātināšanas programmu un sludinot Holokausta noliegumu. Īsi pirms Ziemassvētkiem pieņemtā ANO Drošības padomes rezolūcija Nr.1737 par Irānu ir apliecinājusi starptautiskās sabiedrības gatavību kopīgi pievērsties šim jautājumam un palielina spiedienu uz Irānas varas iestādēm iesaistīties lietišķā dialogā.

Ekselences,

Kā jūs zināt, pagājušajā rudenī es izvirzīju savu kandidatūru ANO ģenerālsekretāra amatam. Es gribētu izteikt īpašu pateicību Igaunijas un Lietuvas valdībām par manas kandidatūras pieteikšanu kopīgi ar Latviju. Es izjutu morālu pienākumu piedāvāt reālu un kvalificētu alternatīvu - sievieti un Austrumeiropas pārstāvi -, nevienai no šīm kategorijām gadu desmitiem neieņemot šo amatu un pat nekandidējot uz to. Es biju gandarīta par lielo atbalstu, ko mana kandidatūra saņēma Drošības padomē. Tai pat laikā es pilnībā apzinājos lielas valstu grupas vēlmi šai amatā redzēt Āzijas pārstāvi, un es esmu izteikusi nedalītu savu personisko un manas valsts atbalstu jaunajam ģenerālsekretāram Ban Ki-Mūna kungam.

Par spīti ANO reformā pēdējos gados ieguldītajām milzīgajām pūlēm ir sasniegts tikai pieticīgs progress. Vilšanās, ko raisa Cilvēktiesību padomes darba uzsākums, rada bīstamu precedentu, labi iecerētām izmaiņām neveicinot lielāku vienotību ANO dalībvalstu starpā. Pasaulei un tās vismazāk privilēģētiem iedzīvotājiem ir nepieciešama spēcīga un ticama Apvienoto Nāciju organizācija. Mūsu valstīm ir jāstrādā visām kopā, lai darītu ANO stiprāku.

Ekselences,

Šī ir mana pēdējā uzruna Jaungada pieņemšanā Latvijā akreditētajiem vēstniekiem, jo rit otrā puse astotajam un beidzamajam manas prezidentūras gadam. Man kā Republikas prezidentei ir bijusi tā privilēģija atrasties pie vadības stūres valstī, kura ir piedzīvojusi tik daudzas fundamentālas izmaiņas, panākusi tik iespaidīgu progresu un piedalījusies tik daudzos vēsturiski nozīmīgos notikumos. Ar savu starptautisko partneru palīdzību Latvija šai laikā ir sasniegusi divus no saviem vissvarīgākajiem starptautiskās politikas mērķiem, kļūstot par pilntiesīgu ES un NATO dalībvalsti.

Iestāšanās šajās abās organizācijās manai valstij iezīmēja jaunu sākumu, sniedzot tai gan jaunas tiesības, gan arī uzliekot jaunus pienākumus. Latvija ir apņēmusies pilna palielināt savu iesaisti daudzpusējos centienos, lai pasauli padarītu labāku, tostarp miera uzturēšanas operācijās, lai arī kur tās būtu nepieciešamas. Mēs uzskatām arī par savu morālu pienākumu nodot savu sekmīgo reformu pieredzi citām valstīm, kuras joprojām īsteno pārmaiņas.

Manas prezidentūras laikā es esmu daudz ieguvusi no neskaitāmu valstu vēstnieku profesionālisma, diplomātiskās prasmes un, es uzdrošinos teikt, draudzības. Es esmu pateicīga Jums visiem un ikvienam no Jums par Jūsu atdevi savas valsts attiecību veicināšanā ar Latviju. Noslēgumā, novēlu Jums visiem laimīgu Jauno gadu, kā arī mieru un labklājību Jūsu tautām un Jums!